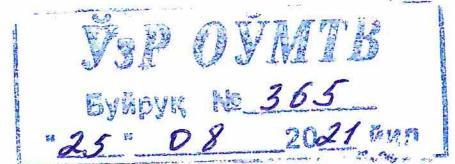

**O‘zbekiston Respublikasi
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi**

**60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport
bakalavriat ta’lim yo‘nalishining malaka talablari**

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi huzuridagi Oliy, o‘rta maxsus va professional ta’lim yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv–uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021-yil “24” 08 dagi 4 –sonli yig‘ilishida ma’qullangan.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2021-yil “25” 08 dagi 365-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’lim davlat ta’limi standartlari. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy malakalar ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy–uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tasnifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> ta’lim yo‘nalishi malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular kasbiy faoliyatlarining tasnifi....	4
1.2.1.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> bakalavrular kasbiy faoliyatining sohalari	4
1.2.2.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> bakalavrular kasbiy faoliyatining ob’ektlari	5
1.2.3.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular kasbiy vazifalari	5
2.	<i>60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport</i> ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrarning kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	7
2.1.	Umumi kompetensiyalar	7
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar	8
	Bibliografik ma’lumotlar.....	8
	Kelishuv varag‘i.....	9

1. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport bakalavriat ta’lim yo‘nalishining umumiy tasnifi

60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular tayyorlash kunduzgi ta’lim shaklida amalga oshiriladi. Mazkur ta’lim shakli bo‘yicha o‘qitish kredit–modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me’yoriy muddati 3 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi *60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport* ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular tayyorlovchi barcha oliy ta’lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabning asosiy foydalanuvchilarini:

- mazkur ta’lim yo‘nalish bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun ma’sul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotining boshqaruvi hodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv–uslubiy boshqarma boshlig‘i, dekanatlar va kafedra mudirlari) va professor–o‘qituvchilar;
- ta’lim yo‘nalishining o‘quv reja va o‘quv dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim tashkilotining talabalari;
- bakalavriat bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalar;
- ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;
- oliy ta’lim tashkilotini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;
- oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;
- kadrlar buyurtmachilarini va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;
- oliy ta’lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota–onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrular kasbiy faoliyatining sohalari:

60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport – “Ta’lim” ta’lim sohasiga oid yo‘nalishi bo‘lib, maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim muassasalari, maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim muassasalari

tizimining tashkilotlari, O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, davlat boshqaruvi organlari, ommaviy axborot vositalari, maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim muassasalarining davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. 60111900—Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob’ektlari:

– maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim maktablari, maktabgacha ta’lim muassasalari tarbiyalanuvchilari, o‘quvchilar, o‘quv–tarbiya jarayoni, o‘qitishning pedagogik texnologiyalari, jismoniy tarbiya va sport metodikasi, jismoniy tarbiya va sportning nazariy va amaliy asoslari, jismoniy tarbiya va sport bo‘yicha ilmiy va badiiy adabiyotlarni o‘qish; maktabgacha ta’lim, umumiy o‘rta ta’lim muassasalari hamda ulardagi o‘quv jarayolari; sport maktablari, sport turlariga ixtisoslashgan sport maktablari, sport turlari bo‘yicha ixtisoslashgan bolalar va o‘smyirlar sport maktablari, bolalar va o‘smyirlar sport maktablaridagi sport mashg‘ulotlari jarayoni; sport turlari bo‘yicha mashg‘ulotlarini tashkil etish vosita va usullari; sport jamoalari, sport klublari, ishlab chiqarish korxonalari; sport musobaqalari; jismoniy tarbiya va sport ixtisosligi bo‘yicha ilmiy–tadqiqot jarayonlari.

1.2.3. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyati quyidagilarni qamrab oladi:

– Maktabgacha ta’lim muassasalari, umumiy o‘rta ta’lim tizimining ixtisosligiga mos ta’lim muassasalarida pedagogik;

- ilmiy– tadqiqot;
- sog‘lomlashtirish va tiklash;
- sport turlari bo‘yicha murabbiylilik (maktabgacha va kichik mifik yoshidagi bolalar uchun)
- pedagogik–faoliyat (umumta’lim maktablari uchun)
- tashkiliy–boshqaruv.

1.2.4. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrarning kasbiy vazifalari

60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 6–malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob’ektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Maktabgacha ta’lim muassasalari va umumiy o‘rta ta’lim (boshlang‘ich ta’lim) tizimining ixtisosligiga mos ta’lim muassasalarida pedagogik faoliyatda:

– O‘zbekiston Respublikasi hukumatining jismoniy tarbiya va sport bo‘yicha

qabul qilgan hujjatlarining ahamiyatini bilish;

- jismoniy tarbiyaning jamiyatdagi vazifalari va shakllarini bilish;
- jismoniy tarbiya va sport nazariyasi bo‘yicha olib borilayotgan tadqiqot uslubiyotlarini bilish;
- jismoniy tarbiya va sport vositalarini bilish;
- mактабгача та’лим ва умумиј о‘рта та’лимнинг (бoshlang‘ich ta’lim) мос та’лим муассасаларидаги jismoniy tarbiya va sport mashg‘улотларини ташкіл этиш;
- мактабгача та’лим ва умумиј о‘рта та’лимнинг (бoshlang‘ich ta’lim) тизимининг икситослигига мос та’лим муассасаларидаги jismoniy tarbiya va sport bo‘yicha nazariy va amaliy mashg‘улотларни о‘тказиш;
- замонавиј ахборот ва педагогик texnologiyalardan foydalanib noa’nanaviy o‘quv mashg‘улотларини о‘тказиш;
- o‘qitilayotgan fan bo‘yicha o‘quv mashg‘улотларини о‘тказиш учун зарур bo‘lgan o‘quv—metodik hujjatlarni tuzishi, tayyorlash va rasmiylashtirish;
- o‘qitilayotgan fan bo‘yicha o‘quv mashg‘улотларини о‘тказиш учун o‘qitishning didaktik vositalaridan foydalanish;
- mustaqil ta’lim va ilmiy—ijodiy tadqiqot ishlari natijasida o‘qitilayotgan fan bo‘yicha pedagogik faoliyatni muntazam takomillashtirib borish.
- ma’naviy—ma’rifiy ishlarni rejalashtira olish, uni tashkil etish metodikasini egallah, tarbiyalanuvchilar va o‘quvchilar ongiga milliy istiqlol g‘oyasini singdirish;
- tarbiyalanuvchilar va o‘quvchilarda mafkuraviy va axborot xurujlariga qarshi immunitetni yuzaga keltirish metod va texnologiyalarini bilish;
- mahallalarda ma’naviy—axloqiy tarbiya masalalari bo‘yicha yakka tartibda suhbat o‘тказиш;
- milliy urf—odat va marosimlarni o‘тказишда, umuminsoniy qadriyatlar, mehrmuruvvat, bag‘rikenglik, vatanparvarlik, sadoqat kabi yuksak insoniy fazilatlarni ochib berish;
- mактабгача та’лим ва умумиј о‘рта та’лим (boshlang‘ich ta’lim) тизимининг икситослигига мос та’лим муассасалари ва uning tarmoq boshqarmalarida metodist bo‘lib ishlay olish.

Pedagogik faoliyatida (Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim tizimida):

- Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim tizimining ta’lim muassasalarida tayyorgarlik yo‘nalishida nazarda tutilgan o‘quv fanlari bo‘yicha zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nazariy hamda amaliy mashg‘улотларни о‘тказиш;
- o‘quv jarayonini tashkil etish va o‘тказилишига ko‘maklashish, tadqiqotlarda ishtiroy etish, ma’lumotlarni to‘plash, umumlashtirish va tahlil etish;
- ta’lim—tarbiya jarayoni tarkibiy qismlari (maqsad, natija, mazmun, shakl, metod va vosita)ning o‘zaro aloqadorligi va umumiyligini hisobga olish;

- ta’lim–tarbiya jarayonini tashkil etishning asosiy va yordamchi shakllaridan unumli foydalanish; o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini samarali tashkil etish va o‘tkazish;
- ta’lim–tarbiyaning xilma–xil metodlarini, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni oqilona tanlay olish, ijodiy yondashuv asosida metod va texnologiyalarning milliy mentalitetga mosligini ta’minlash.
- mustaqil ta’lim va ijodiy qidiruv natijasida o‘qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va shakllar jabhalarida o‘z–o‘zini muntazam takomillashtirib borish qobiliyatlariga ega bo‘lishi lozim.

Mazkur ta’lim yo’nalishi bitiruvchilariga quyidagi kvalifikatsiyalar beriladi:

- maktabgacha ta’lim tashkilotlarida (MTT) jismoniy tarbiya yo‘riqchisi;
- umumta’lim maktablarida jismoniy tarbiya fani o‘qituvchisi;
- bolalar–o‘smirlar sport maktablarida (BO‘SM) va ixtisoslashtirilgan bolalar–o‘smirlar sport maktablarida (IBO‘SM) murabbiy, uslubchi.

Ilmiy–tadqiqot faoliyatida:

- jismoniy tarbiya va sport ta’lim texnologiyalari sohasida ilmiy tekshirish institutlarida kichik ilmiy xodim, tadqiqotchi–izlanuvchi, namunaviy metodikalar va boshqalar bo‘yicha eksperimental tadqiqotlarni o‘tkazish va ularning natijalariga ishlov berish;
- ilmiy–texnikaviy hisobotlar va tushuntirish xatlarini ishlab chiqish;
- o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha ilmiy obzorlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;
- ilmiy seminarlar, ilmiy–texnikaviy konferensiyalar ishida ma’ruzachi, muhokamalarda qatnashuvchi va referent sifatida ishtiroy etish;
- ilmiy–texnikaviy va sohaga oid jurnallarga maqola va taqrizlar tayyorlash;
- internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy, adabiy va lisoniy yangiliklar, yangi pedagogik texnologiyalar va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma’lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topish;
- ilmiy–tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (tayyorlanganlik sohaga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish;
- tilshunoslik va adabiyotshunoslikka oid ilmiy to‘plamlar, mahalliy va chet el ilmiy–tadqiqot yutuqlarini o‘rganadi;
- kasbiy faoliyat ob’ekti yo‘nalishiga mos yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar yoki ilmiy–tadqiqot loyihibalarini o‘rganish;
- ilmiy–tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashadi;
- ma’lumotlarni jamlaydi, qayta tayyorlaydi, mavzu bo‘yicha ilmiy ma’lumotlarni tizimli tahlil qiladi;

2. 60111900 – Maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda jismoniy tarbiya va sport ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat siyosatining dolzARB masalalarini bilishi, ijtimoiy–iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- xorijiy tillardagi o‘z kasbiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, jismoniy tarbiya va sport sohasi bo‘yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo‘lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini jismoniy tarbiya va sport kasbiy faoliyatida qo‘llay bilishi, qayta ishslash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi;
- jismoniy tarbiya sohasidagi ilmiy bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- ommaviy sport, sog‘lom turmush tarzini keng targ‘ib qilish;
- jismoniy tarbiya va sportning, jamiyatga va atrof muhitga ta’sirini belgilovchi huquqiy hamda ma’naviy mezonlarini bilishi, kasb faoliyatida ularni hisobga ola bilishi.

2.2 . Kasbiy kompetensiyalar

- jismoniy tarbiyaning didaktik tamoyillarini qo‘llay olishi;
- mayda va yirik motorikani rivojlantiruvchi mashg‘ulotlar, harakatli o‘yinlarni faoliyatda qo‘llay olishi;
- jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarida qo‘llaniladigan jismoniy tarbiya metodlarini qo‘llay olishi;
- harakatlarni va jismoniy sifatlarni tarbiyalashdagi qat‘iy tartiblashtirilgan mashq uslubini qo‘llay olishi;
- harakatlarga o‘rgatish jarayonini asoslarini qo‘llay olishi;
- harakatlarga o‘rgatish bosqichlarining tuzilish asoslarini qo‘llay olishi;
- o‘rgatish bosqichlarining asosiyo yo‘nalishi va xususiyatini qo‘llay olishi;
- harakat malakalarining tashkil etish qonuniyatlarini qo‘llay olishi;
- ta‘lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil qilish va o‘tkazish usullarini amalda qo‘llay olishi;
- jismoniy tarbiya darslarida o‘quvchilar faoliyatini tashkil etish usullarini amalda qo‘llay olishi;
- jismoniy tarbiya darslarida pedagogik nazoratni o‘rnata olishi;
- pedagogik tahlil, xronometraj, pulsometriya o‘tkazish uslubiyotini amalda qo‘llay olishi;
- tarbiyaviy ishning shakllari va usullari, yordamida mashg‘ulotdan tashqari vaqtarda ham foydalana olish.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul tizimi, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalavriatning asosiy o'quv reja va fan dasturlari, profil, modul tizimi, o'qib-o'rganish natijalari, malaka talablari, bakalavriatning o'quv jarayoni, ta'lim sifatini baholash va nazorat qilish, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, ishlab chiqarish, ilmiy tadqiqot jarayoni.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQILDI:

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti

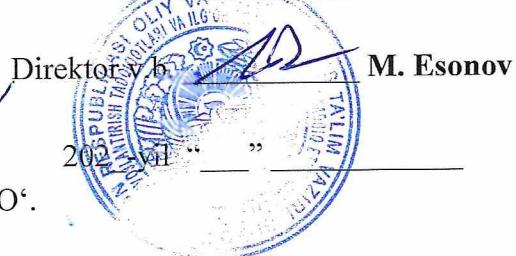
M. Boltabayev

M.O.

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi

**Oliy va o'rta maxsus ta'limgazalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limgazalar rivojlantirish
tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni tatbiq
etish markazi**

M. Esonov

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi
Turizm va sport vazirligi**

A. Akkulov

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi
vazirligi**

Respublika ta'limgazalar vazirligi

Direktor _____

Sh. Sattorov

2021-yil " " "

M.O'.

**O'zbekiston Milliy
Olimpiya Qo'mitasini**

Raisning birinchi
o'rindbosari

R. Irmatov

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha ta'limgazalar vazirligi**

Vazir o'rindbosari _____

U. Begimkulov

Respublika Olimpiya zahiralari kolleji

Direktor _____

A. Mamadaliyev

2021-yil " " "

M.O'.